

Бабак Д.С.

ДВНЗ «Українська академія банківської справи Національного банку України»

ПОДАТКОВА ПОЛІТИКА БАНКІВ УКРАЇНИ

Податки є одним з найважливіших способів мобілізації фінансових ресурсів, необхідних для вирішення основних завдань і функцій держави. Відповідно до вимог Податкового кодексу України банки самостійно обчислюють та сплачують до відповідних бюджетів за своїм місцезнаходженням загальнодержавні податки і збори, місцеві податки та подають податкові декларації до податкових органів.

Проаналізуємо загальні тенденції оподаткування банківської системи України протягом 2010-2012 рр. Слід відмітити що, при проведенні розрахунків за 2010 рік враховувалася ставка податку на прибуток 25 %, з 01.04.2011 р. – 23 %, а з 01.01.2012 р. – 21 %.

За даними фінансової звітності банків за період 2010-2012 рр. загальний обсяг податкових платежів банків збільшився на 19,48 %. Збільшення спостерігалось по всіх складових, крім податку на прибуток, сума якого за досліджуваний період зменшилась. Сума збору до Фонду гарантування вкладів зросла на 24,67 %, що пояснюється збільшенням коштів на вкладних рахунках банку. Також суттєво збільшилась сума операційних податків, до складу якої були віднесені збір за першу реєстрацію власників транспортних засобів та інших самохідних машин і механізмів; плата за землю; плата за торговий патент на здійснення операцій з торгівлі валютними цінностями; державне мито, а також ПДВ. У структурі податків, що сплачуються банками України найбільшу питому вагу має єдиний соціальний внесок, що пов'язаний з оплатою праці персоналу [1].

Серед податків, які сплачуються банками, найбільший вплив на ефективність діяльності має податок на прибуток. Витрати з податку на прибуток банків за 2010-2012 рр. включають поточні податки та відстрочене оподаткування. В результаті аналізу було виявлено значні відмінності між

фактично сплаченою сумою податку на прибуток та сумою витрат, зазначеною у фінансовій звітності банків. Такі відхилення можна пояснити впливом відстрочених податків, які виникли в результаті збиткової діяльності банківської системи у 2010-2011 рр. В цілому, слід відзначити зменшення суми сплаченого банками податку на прибуток протягом періоду аналізу [2].

Для повноти оцінки впливу податків на ефективність діяльності банку необхідно проаналізувати показник податкового навантаження. За період, що досліджується середнє значення показника податкового навантаження з податку на прибуток було вище за ставку оподаткування, що є результатом впливу відстрочених податків через збиткову діяльність банківської системи. Протягом періоду дослідження спостерігаємо зниження даного показника, що є позитивним впливом зниження ставки податку на прибуток у зв'язку із введенням Податкового кодексу України.

Враховуючи дану ситуацію з метою аналізу середнього значення податкового навантаження з податку на прибуток по банківській системі України було проведено розрахунки в розрізі груп банків. При цьому для розрахунків було обрано банки, які за досліджуваний період отримали прибуток та сплачували податок на прибуток. Протягом періоду дослідження найбільше значення податкового навантаження спостерігались по групі малих банків, найменше – по групі найбільших банків.

Таким чином, проведене дослідження дозволяє стверджувати про поступове зниження рівня оподаткування банків, що є свідченням позитивного впливу зменшення ставки з податку на прибуток.

Література:

1. Дані фінансової звітності банків України [Електронний ресурс] / Національний банк України. – Режим доступу : http://www.bank.gov.ua/control/uk/publish/category?cat_id=64097. – Назва з домашньої сторінки Інтернету.

2. Основні показники діяльності банків України [Електронний ресурс] :
Режим доступу : http://www.bank.gov.ua/Bank_supervision/index.htm. - Заголовок
з екрану.

Бабак, Д. С. Податкова політика банків України [Текст] / Бабак Д. С. // Научный прогресс на рубеже тысячелетий – 2014 : материалы X Международной научно-практической конференции (27.05.2014-05.06.2014, г. Прага, Чехия). – Publishing House “Education and Science” s.r.o. – Прага, 2014. – С. 57-59.